

Co-funded by
the European Union

media masters

РАБОТЕН ПАКЕТ № 24

КОНФЕРЕНЦИЯ

„ВЛИЯНИЕТО НА ФАЛШИВИТЕ НОВИНИ ВЪРХУ ЕВРОПЕЙСКИТЕ ДЕМОКРАЦИИ“

Представен от

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Факултет по журналистика и масова комуникация

SOFIA UNIVERSITY
"ST. KLIMENT OHRIDSKI"
FACULTY OF JOURNALISM
AND MASS COMMUNICATION

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

Идентификация на документа:

Пълно име на проекта:	Media Masters: Подобряване на медийната грамотност
Акроним на проекта:	MEDMAS
Номер на грантово споразумение:	101148165
Програма CERV:	CERV-2023-CITIZENS-CIV - Ангажираност и участие на гражданите
Ниво на разпространение:	Публично
Работен пакет:	24
Отговорен партньор (Юридическо име и кратко име):	Софийски университет „Св. Климент Охридски Sofia Univ
PIС номер:	999887641
Автори	проф. д-р Веселина Влаканова, доц. д-р Мила Серафимова гл. ас. д-р Йордан Карапенчев

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.
Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

ОПИСАНИЕ НА СЪБИТИЕТО			
Номер на събитието:	Конференция 1		
Име на събитието:	The impact of fake news on European democracies		
Тип:	Conference		
На живо/онлайн:	На живо		
Локация:	България, София		
Дата:	10.04.2025		
Уебсайт:	https://fjmc.uni-sofia.bg/news/konferenciya-vv-fzhmk-postavi-fokus-vrkhu-mediynata-gramotnost		
Participants			
Жени:	66		
Мъже:	24		
Други:	-		
От страна 1 [име]:	85 (България)		
От страна 2 [име]:	2 (Северна Македония)		
От страна 3 [име]:	3 (Украйна)		
Общ брой участници:	90	От общ брой страни:	3
Описание			
Предоставете кратко описание на събитието и неговите дейности.			

1. Резюме на конференцията

Конференцията „Влиянието на фалшивите новини върху европейските демокрации“ демонстрира как координираните действия между секторите могат да превърнат медийната грамотност от теоретична концепция в практичен и овластяващ инструмент за младите хора. Чрез богата комбинация

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

от експертни дискусии и практически презентации, събитието представи основното постижение на проекта: създаването на настолна игра и мобилно приложение, предназначени да обучават медийна грамотност по достъпен и ангажиращ начин. Тези инструменти не само са иновативни в своя подход, но и силно релевантни към интересите на днешната младеж. Като се фокусира върху учениците от гимназиите като основна целева аудитория и разширява въздействието си върху младите възрастни, проектът гарантира, че критичното мислене и медийната осведоменост се развиват на формиращ етап. Използването на игрово обучение представлява стратегически и бъдещ метод за противодействие на дезинформацията, изграждане на доверие в демократичните институции и насърчаване на гражданската ангажираност. Конференцията завърши с общо признание, че оборудването на следващото поколение с инструменти за навигация в медийния пейзаж не е просто полезно – то е от съществено значение. Проекти като Media Masters са пример за необходимите креативни и образователни инициативи, които правят медийната грамотност устойчива и въздействаща част от европейския демократичен живот.

Конференцията Media Masters беше официално открита с приветствено слово от проф. д-р Веселина Вълканова, декан на Факултета по журналистика и масова комуникация в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и ръководител на проекта „Media Masters: Подобряване на медийната грамотност“. В речта си проф. Вълканова подчерта жизненоважното значение на медийната грамотност в съвременната комуникационна среда, акцентирайки върху ролята на академичната и професионалната общност в насърчаването на критичното мислене и гражданската осведоменост. Тя също така подчерта приноса на проекта Media Masters, финансиран от програмата на Европейския съюз „Граждани, равенство, права и ценности“ (CERV-2023-CITIZENS-CIV-01148165).

Сесията включваше експертни мнения от ключови фигури в медиите, образованието и регулацията:

- **Проф. д-р Веселина Вълканова** – утвърден учен и декан на Факултета по журналистика и масова комуникация.
- **Милен Митев** – генерален директор на Българското национално радио
- **Иво Тодоров** - директор на дигиталните програми в Българското национално радио, говори за дигиталната трансформация на медийния

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

пейзаж и необходимостта обществените медии да ангажират младите аудитории чрез прозрачност и достоверно отразяване.

- **Живко Желев** - журналист, ръководител на екипа по проверка на фактите в БНР
- **Ива Григорова** - председател на Българската асоциация на PR агенциите (БАПРА), разглежда етичните отговорности на комуникационната индустрия, особено в контекста на социалните медии и културата на инфлуенсърите.
- **Илия Люцканов** - главен експерт от Съвета за електронни медии (СЕМ), обсъди регулаторната рамка, подкрепяща медийния плурализъм и качествено съдържание, като подчерта, че регулацията трябва да се възприема като защита, а не като ограничение.

Министерството на образованието и науката беше запознато и поканено за участие в проекта, като проследи етапите му и се запознае с резултатите от него, които са полезни за практиката. Подробна информация за целите на проекта беше изпратена до г-жа Грета Ганчева, директор на Дирекция „Приобщаващо образование“ и до г-жа Росица Колева, директор на Дирекция „Висше образование“.

Покани за конференцията бяха изпратени до ръководителите на двете дирекции в Министерството на науката и образованието, които отговарят за обучението по медийна грамотност в българските училища и университети.

"Темата на конференцията е посветена на усилията на академичната общност за разработване на нови и иновативни методи за неформално образование, които да спомогнат за повишаване на медийната грамотност на учениците и студентите. В лицето на Министерството на образованието и науката виждаме важен партньор в тези усилия и сме убедени, че вашето присъствие ще допринесе за тази важна обща цел."

Татяна Предова, държавен експерт от МОН, беше определена от министерството за експерт, който ще проследи етапите на проекта и ще бъде запозната с резултатите от него. Беше обсъдено интегрирането на медийната грамотност в образователните програми и системния подход, който изгражда умения за критично мислене от ранните образователни етапи.

Проф. д-р Веселина Вълканова представи проекта. С игра и мобилно приложение пресъздаваме реални медийни ситуации и стимулираме

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.

Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

реакция срещу фалшивите новини, каза проф. Веселина Вълканова. Благодарение на многоезична настолна игра и мобилно приложение пресъздаваме реални медийни и новинарски ситуации, с което стимулираме реакция срещу фалшиви новини и подвеждащо съдържание в социалните мрежи.

„В развитието на проекта, който днес представяме, се обединихме около тезата, че в епохата на дезинформация и дигитален шум медийната грамотност е ключов инструмент към възможността хората да правят информиран избор, да развиват критично мислене, да изграждат дигитална култура и да защитават в крайна сметка демократичните ценности“, каза деканът на ФЖМК. По него работи консорциум от девет държави от Европейския съюз – България, Франция, Италия, Испания, Хърватия, Гърция, Кипър, Словения, Ирландия.

Проф. Веселина Вълканова обясни, че към проекта ще бъдат привлечени и ученици както от средната, така и от началната степен на обучение. „Проектът е подчертано практически“, добави тя. „Рано е още да се правят изводи, но смятам, че чрез подобни групи модели може да се насърчава критичното мислене и да поощряваме, да подтикваме младите хора да разпознават дезинформацията и манипулативното, манипулираното съдържание, посочи деканът на ФЖМК“.

Проф. Вълканова отбеляза, че и двата продукта са създадени така, че да могат да бъдат използвани и след приключването на проекта. Според нея фокусът на инициативата е доста смел – да ангажира младите хора в определени социални проекти, в гражданския диалог. Една от целите на проекта е също така да предоставим ценни данни за бъдещи изследвания и обратна връзка, чиито резултати ще бъдат публикувани, каза тя. „Надяваме се, че ще имаме голям принос в проверката на функционалните тестове от първата версия на проекта и настолната игра и в установяването доколко разработката може да бъде ефективна като педагогически инструментариум за подобряване на медийната грамотност у младите хора“, посочи деканът на Факултета по журналистика и масова комуникация.

Тя разказа още, че всички сценарии и въпроси, които са включени в играта и в приложението, са базирани на реални събития. „Ние вярваме с колегите, които участват в консорциума, че това е най-ефективният начин да предизвикваме интереса на младите хора и да ги поощряваме за дискусия и ангажираност“, коментира проф. Веселина Вълканова. По думите ѝ освен политика и политически новини и събития, в играта са включени и теми, които са по-близки до целевите възрастови групи.

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.
Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

„Дезинформацията е този сложен феномен, който се разпространява много широко в глобален план, може да подкопава човешки права и може да застрашава и застрашава реално европейските демокрации. При това технологиите от последните години правят дезинформацията още по-трудна за разпознаване. Сега се намесва и изкуственият интелект, чрез който фалшивите новини, дийпфейк видеата и онлайн измамите могат да придобият невиджани досега нива на достоверност. Всъщност, това е голямата заплаха – трудната откриваемост на фалшивото от действителното, провереното, истинното съдържание. Заплахата не е просто в наличието на фалшиви новини в съвременната комуникационна среда, а по-скоро – в скоростта, в мащаба, с който те се разпространяват“, каза проф. Веселина Вълканова. Според нея в настоящия свят киберсигурността е не просто въпрос на технологии, но и на човешко поведение.

Деканът на ФЖМК смята, че противодействието на актове за дезинформация е чрез образователни проекти, програми, кампании, в това число и чрез кампании и действия в традиционните, не само в новите медии.

„Въпреки че образованието по медийна грамотност на практика е прието вече и е стандартно в редица англоговорящи страни, например Великобритания, Канада, Австралия, то все още не е факт в Щатите, където децентрализираната образователна система по-скоро пречи на този процес“, обясни проф. Вълканова. Все пак медийната грамотност не се е превърнала в стандартна обучителна програма в глобален план, в това число и България, допълни тя.

„Факт е, че младите хора използват социалните мрежи и въобще интернет и дигиталните онлайн платформи по различен начин. Това може да допринесе за изграждане на гражданска ангажираност. Аз обаче не споделям тезата на някои учени, че тази гражданска ангажираност възниква някак спонтанно, естествено от използването на дигитални медии. Обратно – мисля, че образованието по медийна грамотност е крайно необходимо, за да осигури този когнитивен, социален конструкт, това скеле, на което да стъпят тези нагласи, рефлексии и в крайна сметка – гражданското ангажиране на младите хора. В това число и социалното съпричастие“, каза още проф. Вълканова.

Генералният директор на Българското национално радио (БНР) Милен Митев в своето изказване по време на откриването на конференцията „Влиянието на фалшивите новини върху европейските демокрации“ заяви, че когато искаме да противодействаме на дезинформацията, традиционните медии – и обществени, и търговски, трябва да бъдат силни.

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.
Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

Той сподели факта, че когато се закриват обществени радиостанции, техните честоти са заемат от дезинформационни канали. Той отбеляза, че всичко е въпрос на инвестиция, доколко обществата искат да инвестират в своите медии. „Очевидно е, че медията в едно демократично общество не може да бъде използвана като инструмент на властта. И може би затова властта се интересува по-малко от нас. Но ние все пак можем да бъдем оръжие, макар и не за атака, а за защита. Ние сме защитна линия за всички хора, живеещи в демократичните страни, която все пак не позволява на дезинформацията да проникне навсякъде“, посочи генералният директор на БНР по време на конференцията.

Митев цитира проучване на „Евробарометър“ от 2022 г., според което новините на обществените медии се ползват с най-висока степен на доверие в 28 от 31 европейски страни, участвали в проучването, включително 25 страни-членки на Европейския съюз. „Средно за ЕС 49 процента от гражданите нареждат обществените медии като най-достоверния източник на информация, следвани на второ място от пресата с 39 процента. А търговските медии са с 27 процента. Това създава огромна разлика в средното доверие в новините на обществените и на търговските медии“, каза Милен Митев.

Той коментира, че колкото повече граждани в една държава вярват на обществените медии, толкова е по-голямо и нивото на удовлетворение от демокрацията в държавата. Колкото повече граждани смятат, че новините на обществените медии са достоверни, толкова по-голям е и индексът свобода на медиите в съответната държава, добави генералният директор на общественото радио. Той отбеляза, че всичко е въпрос на инвестиция, доколко обществата искат да инвестират в своите медии.

Доц. д-р Мила Серафимова представи целите и постиженията на проекта Media Masters, като се фокусира върху развитието на умения за разпознаване на манипулативно съдържание и противодействие на дезинформацията. Основен акцент беше представянето на осезаемите резултати от проекта:

Настолна игра и

Мобилно приложение

проектирани специално за ученици от гимназиите (на възраст 14–18 години) и млади възрастни (на възраст 18–25 години), тези инструменти предоставят ангажиращ и интерактивен подход към медийното образование, помагайки на

младите хора да усъвършенстват своите умения за критично мислене и медийна

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

осведоменост чрез игрово обучение. Основната целева група са гимназистите, но материалите са гъвкави и полезни в различни образователни контексти.

Кръглата маса, която последва, събра гласове от медиите, академичните среди и гражданското общество, за да изследва въздействието на дезинформацията върху общественото доверие, изборните процеси и демократичните институции. Участниците подчертаха трансграничния характер на фалшивите новини и необходимостта от обединен европейски отговор. Имаше силен консенсус, че медийната грамотност е ключов стълб на демократичната устойчивост. След обедната почивка, втората част на конференцията премина от теоретични дискусии към практическо прилагане, ангажирайки участниците в интерактивни и експериментални формати на обучение.

Главен асистент д-р Йордан Карапенчев от Факултета по журналистика и масова комуникация в Софийския университет представи двата ключови осезаеми продукта, разработени в рамките на проекта Media Masters: настолна игра и мобилно приложение. Неговата презентация подчерта творческите и педагогическите основи на двата инструмента, разработени да помогнат на младите хора да изследват сложни медийни теми като фалшиви новини, медийна манипулация и дигитална етика по забавен и достъпен начин.

Д-р Карапенчев сподели прозрения за процеса на разработка, включително тестовите фази с целевите аудитории и включването на реални казуси в механиката на играта. Той подчерта, че основната цел е да се създадат образователни инструменти, които надхвърлят пасивното обучение, насърчавайки критичното мислене чрез активно вземане на решения, работа в екип и решаване на проблеми.

От 13:00 до 14:00 участниците бяха поканени да се присъединят към демонстрационни игрови сесии, където можеха да изпитат лично как настолната игра и мобилното приложение функционират в образователна среда. Присъстващите бяха разделени на малки групи, всяка водена от обучен фасилитатор, който ги насочваше през игровия процес. Атмосферата беше динамична и оживена, предизвиквайки дискусии, сътрудничество и моменти на откритие сред участниците от различни среди – ученици, преподаватели, медийни професионалисти и представители на гражданското общество.

Тези сесии не само илюстрираха образователния потенциал на инструментите,

но и демонстрираха тяхната адаптивност към различни учебни среди, като класни стаи, работилници или обществени центрове. И настолната игра, и приложението

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

насърчават активно обучение и сценарии за ролеви игри, където потребителите трябва да анализират информация, да идентифицират дезинформация и да вземат стратегически решения.

В последната сесия на деня се проведе структурирана кръгла маса за обратна връзка и дискусия с всички участници. Присъстващите споделиха своите впечатления от игровото преживяване, предложиха идеи за подобрене и размишляваха върху образователната стойност на инструментите. Обратната връзка беше изключително положителна, като много от тях похвалиха ангажиращия формат, релевантността на съдържанието и потенциала за по-широко приложение в формални и неформални образователни среди.

Няколко преподаватели в аудиторията изразиха интерес към включването на настолната игра в своите учебни програми, особено в часовете по медийни изследвания, гражданско образование и дигитално гражданство. Представители на гражданското общество отбелязаха потенциала за използване на играта в младежки центрове и кампании за повишаване на осведомеността. Интерактивният сегмент служи не само като демонстрация на резултатите от проекта, но и като призив за действие – да преосмислим медийното образование чрез иновации, креативност и участие на всички.

2. Програма на конференцията

За по-голяма яснота и контекст относно структурата на конференцията Media Masters, следващият раздел представя пълната програма на събитието. Тя очертава последователността на дейностите и презентациите, проведени през деня, предоставяйки поглед върху тематичната прогресия на събитието – от експертни дискусии до практически демонстрации.

9:30 – 10:00 – Регистрация на участниците

Фоайе пред зала "Аула Магна" във Факултета по журналистика и масова комуникация

10:00 – 10:15 – Откриване на конференцията

Приветствено слово от проф. д-р Веселина Вълканова – декан на Факултета по журналистика и масова комуникация в Софийския университет "Св. Климент Охридски" и ръководител на проекта „Media Masters: Подобряване на медийната грамотност“ (CERV-2023-CITIZENS-CIV-01148165), финансиран от програмата на Европейския съюз „Граждани, равенство, права и ценности“

10:15 – 10:45 – Изказвания на участниците в конференцията

Милен Митев – генерален директор на Българското национално радио (БНР)

Иво Тодоров – директор на дирекция „Дигитални програми“, Българско национално

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.

Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

радио (БНР)

media masters

Екип за проверка на факти на БНР – Живко Желев, журналист, специалист по проверка на фактите

Ива Григорова – председател на Българската асоциация на PR агенциите (БАПРА)

Доц. д-р Александър Христов – преподавател в Софийски университет, Факултет по журналистика и масова комуникация

Илия Люцканов – главен експерт, дирекция „Лицензиране, регистрация, правни режими и международна дейност“, Съвет за електронни медии

10:45 – 11:00 – Представяне на проекта „Media Masters: Подобряване на медийната грамотност“

Доц. д-р Мила Серафимова – Факултет по журналистика и масова комуникация, Софийски университет

11:00 – 11:30 – Кръгла маса: „Влиянието на фалшивите новини върху европейските демокрации“

Участници в панела

11:30 – 12:00 – Сесия с въпроси и отговори

Участници в панела

12:00 – 12:30 – Обедна почивка

12:30 – 13:00 – Представяне на настолната игра и мобилното приложение „Media Masters“, разработени в рамките на проекта

Гл. ас. д-р Йордан Карапенчев – Факултет по журналистика и масова комуникация, Софийски университет

13:00 – 14:00 – Демонстрационни игрови сесии с фасилитатори

14:00 – 15:00 – Дискусия и събиране на обратна връзка от участниците в играта

3. Ключови извадки от представянията

Участниците в дискусията изложиха своите възгледи за въздействието на фалшивите новини върху европейските демокрации в серия от изказвания.

Основните изводи от всяко изказване включват следното:

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Основни моменти от презентацията на проф. д-р Веселина Вълканова – декан на Факултета по журналистика

Проф. Вълканова откри конференцията, като подчерта критичната и нарастваща заплаха, която дезинформацията представлява за европейските демокрации, човешките права и гражданското доверие. Тя описа дезинформацията като сложен, глобален феномен, ускорен от новите технологии и изкуствения интелект, включително дийпфейкове и синтетично съдържание, които размазват границата между реалността и манипулацията.

„Запахата не е само в съществуването на фалшиви новини – тя е в скоростта и мащаба, с които се разпространяват.“

Тя подчерта, че живеем във време, когато киберсигурността вече не е просто технологичен въпрос, а поведенчески, и дезинформацията сега функционира като масова заплаха, изискваща колективни, съзнателни действия. Тя спомена „фабрики за съдържание“ – автоматизирани системи, произвеждащи масови обеми фалшиво съдържание – и посочи как кризи като пандемии, икономическа нестабилност или политически безредици предоставят плодородна почва за разпространение на дезинформация.

Проф. Вълканова подчерта, че справянето с дезинформацията изисква регулация, образование, институционални мерки и силно ангажиране на гражданското общество. Тя приветства последните действия на ЕС в тази насока, особено разследването на Европейската комисия от април 2024 г. срещу Facebook и Instagram по Закона за цифровите услуги, за неспособността им да управляват ефективно дезинформацията и подвеждащата реклама.

Тя призна, че Facebook остава доминиращата социална медийна платформа в България и следователно основен вектор за разпространение на фалшиви новини. В този контекст тя похвали усилията на професионалните журналисти и организации, ангажирани с достоверна, фактологична журналистика.

Основни моменти от презентацията на Милен Митев – генерален директор на Българско национално радио.

Според него в последните години се наблюдава лек дефицит на демократични ценности и известен песимизъм във всички европейски общества. „Ако до преди десетилетие се изправяхме срещу предизвикателствата мислейки, че каквото и да се случва сега, утрешният ден ще бъде по-добър, днес като че ли нямаме

толкова много основания за подобен оптимизъм“, каза генералният директор на националното радио. В такава среда дезинформацията вирее много лесно, а може би именно дезинформацията е част от причината да има повече песимизъм в нашите

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.

Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

общества, допълни той.

Митев коментира, че сред основните предизвикателства, с които се сблъскват медиите и обществата ни днес са свръхинформацията, нарастващата конкуренция за времето на аудитория и обезценяването на журналистическата професия.

Основни моменти от презентацията на Иво Тодоров – директор на дигиталните програми, Българско национално радио

Иво Тодоров започна своето изказване с нотка на оптимизъм и признателност за силното присъствие на млади хора на събитието, изразявайки своето убеждение, че тяхното участие не само е обнадеждаващо, но и жизненоважно за бъдещето на медийната грамотност. Той признава нарастващата сложност на днешния медийен пейзаж и представи ролята на обществените медии като стабилизираща сила – надежден стълб в време на нарастваща дезинформация и социална поляризация.

Тодоров подчерта, че доверието е основата на съвременната журналистика и че обществените медии като БНР трябва да продължат да го печелят и поддържат. Той обърна внимание на ясната разлика между „дезинформация“ и „дезинформация“, като уточни, че въпреки че и двете са вредни, дезинформацията – фалшиво съдържание, разпространявано умишлено за заблуда – е особено опасна, тъй като се използва стратегически за манипулиране на общественото мнение, особено по време на кризи или изборни цикли.

Трябва да направим разликата ясна: дезинформацията е грешка; дезинформацията е стратегия. Познаването на тази разлика е първата стъпка към изграждане на устойчивост.“

Той разясни усилията на специализирания екип за проверка на факти на БНР, който активно следи и реагира на подозрителни наративи и вирусни измами. Тези журналисти и редактори са специално обучени да оценяват достоверността, да проследяват оригиналните източници и да комуникират проверени факти в достъпни формати – често под стресови срокове. Тяхната работа е от съществено значение за изграждането на медийна осведоменост сред аудиториите и борбата с бързото разпространение на лъжливи информации, особено в социалните медии.

Тодоров също така разгледа необходимостта от модернизиране на общественото радиоразпръскване, за да остане релевантно за младите поколения. Той призна, че традиционните формати вече не притежават същото влияние върху младите хора и подчерта важността на предоставянето на

надеждно съдържание във формати, които са ангажиращи, интерактивни и съответстват на дигиталните навици на поколението Z и Милениалите.

„Ако искаме младите хора да се интересуват от факти, трябва да ги срещнем там, където са – на платформите, които използват, във форматите, които предпочитат.“

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.
Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Накрая, той потвърди ангажимента на БНР да подкрепя инициативи като Media Masters, които предоставят иновативни и ориентирани към младите инструменти за медийно образование. Той описа такива партньорства между националните медии и академичните среди като съществени за постигане на реален, устойчив ефект в борбата срещу дезинформацията.

Основни моменти от презентацията на Златко Желев, журналист, специализиращ в проверка на факти

Журналистът Златко Желев, който има над 25 години опит както в радио, така и в телевизионно излъчване, взе думата като представител на екипа за проверка на факти на Българското национално радио (БНР). Неговите изказвания предоставиха дълбока и обмислена рефлексия върху променящата се природа на автентичността на информацията в дигиталната ера, подчертавайки нарастващата сложност на тактиките за дезинформация, особено чрез използването на изкуствен интелект и технологията за дийпфейк.

Желев започна, като предостави поглед зад кулисите на ежедневните операции на проверителите на факти на БНР, чиято работа е станала все по-сложна през последните години. Той описа нарастването на манипулативното съдържание, особено по време на политически чувствителни моменти, и подчерта как медийните професионалисти трябва да останат бдителни, адаптивни и технически грамотни пред лицето на бързо развиващите се стратегии за дезинформация.

Това, което направи неговото участие особено въздействащо, беше способността му да свърже традиционните ценности на журналистиката с изискванията на днешните дигитални реалности. Той предупреди, че инструменти като дийпфейкове – които могат убедително да фабрикуват видео или аудио на реални лица – представляват сериозна заплаха за общественото доверие и демократичния дискурс.

„Днес, едно видео може да стане вирусно за минути – и може да показва политик, който казва нещо, което никога не е казвал. Това не е просто опасно, това е реалност.“ Въпреки това, Желев предложи балансирана перспектива. Докато признава разрушителния потенциал на изкуствения интелект, той също така подчерта, че същата технология може и трябва да се използва за по-ефективно откриване на

фалшиво съдържание. Той посочи нововъзникващи инструменти и платформи, които използват алгоритми за машинно обучение, за да идентифицират типични модели на фалшиви новини, като несъответствия в метаданните, синтетични гласови подписи или неестествени визуални дефекти в дийпфейковете.

„Изкуственият интелект не е просто част от проблема – той е част от решението. Но зависи от това как ние, като журналисти и граждани, избираме да го използваме.“

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

В заключение, Желев призова за по-голямо сътрудничество между журналисти, технолози, преподаватели и организации на гражданското общество, за да се изгради по-устойчива информационна среда. Той подчерта, че проверката на факти трябва да бъде проактивна, а не реактивна, и че инициативи за медийна грамотност като Media Masters са критична стъпка към оборудването на младите хора с инструменти за критично оценяване на това, което виждат и чуват онлайн.

Основни моменти от презентацията на Илия Люцканов, старши експерт, Съвет за електронни медии (СЕМ)

Люцканов подчерта, че ролята на медийното регулиране не е да ограничава свободата на словото, а да гарантира качеството, прозрачността и отчетността на медийното съдържание. Той изтъкна отговорността на Съвета за електронни медии по отношение на лицензирането и спазването на законовите изисквания като начин за защита на демократичните ценности и медийния плурализъм.

В контекста на бързо променящата се дигитална среда той отбеляза, че възникващи предизвикателства като дезинформацията, дийпфейковете и съдържанието, генерирано от изкуствен интелект, изискват непрекъснато адаптиране на законодателството. Той се застъпи за актуализирани и гъвкави правни механизми, които да отговарят ефективно на технологичните развития, без да подкопават свободата на изразяване.

Люцканов също така посочи важността на сътрудничеството между регулаторните органи, медийните професионалисти и технологичните експерти с цел създаване на обединен и ефективен отговор срещу разпространението на дезинформация. В заключение той подчерта необходимостта от бъдещи реформи, които да приведат националните регулации в съответствие с международните стандарти, осигурявайки проактивна и устойчива система за медийно наблюдение.

Основни моменти от презентацията на Ива Григорова, Председател на Българската асоциация на PR агенциите (БАПРА)

Григорова твърдо защити интегритета на PR професията, като подчерта, че истинската работа в сферата на връзките с обществеността се основава на достоверност, отчетност и придържане към етични стандарти. Тя призна съществуването на обществен скептицизъм спрямо PR, но поясни, че това възприятие често се формира от неправилната употреба на комуникационни инструменти от неквалифицирани лица или непрофесионалисти.

Тя изтъкна, че сертифицираните PR специалисти играят градивна роля в медийната екосистема, като улесняват потока на точна, ясна и проверена информация между

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

институциите и обществото. Според нея PR не е инструмент за манипулация, а отговорно разказване на истории, изграждане на доверие и подкрепа за информиран обществен диалог.

Григорова подчерта и значението на етичните насоки и професионалното обучение, като отбеляза, че БАПРА активно работи за насърчаване на прозрачността и истинността в комуникацията – особено във времена на криза, когато дезинформацията се разпространява бързо. Тя завърши, като потвърди ролята на PR като партньор – а не противник – в по-широките усилия за повишаване на медийната грамотност и противодействие на фалшивите новини.

Основни акценти от презентацията на доц. д-р Мила Серафимова, преподавател, Факултет по журналистика и масова комуникация

Серафимова представи педагогическата основа на проекта Media Masters, като започна с концепцията за Homo ludens – идеята, че играта е присъща на човешкото поведение – и демонстрира как този подход обосновава използването на игри като ефективен образователен инструмент в рамките на проекта.

Тя подчерта, че играта не е просто развлечение, а фундаментален начин на учене и взаимодействие. Именно затова геймифицираните подходи – като настолната игра и мобилното приложение Media Masters – са особено ефективни за развиване на медийна грамотност сред младите хора.

В изложението си Серафимова представи структурата на консорциума по проекта, включващ партньори от девет държави от ЕС. Всеки партньор допринася с местна експертиза и специфични целеви групи, но всички са обединени от общата цел – да повишат способността на гражданите да разпознават и да се противопоставят на дезинформацията.

Софийският университет, отбеляза тя, има ключова роля в проекта, особено в изследователската и тестовата фаза. Университетът е отговорен за пилотното прилагане на играта сред реални потребители – включително студенти, ученици и преподаватели – и за провеждането на структурирани анализи на резултатите. Това гарантира, че образователните компоненти не само ангажират, но и отговарят на педагогическите стандарти и са научно

обосновани. Серафимова изтъкна също значението на академичния капацитет на Софийския университет в областта на медиите и способността му да допринася както с теоретични, така и с практически знания, свързвайки академичните изследвания с реални инструменти за повишаване на медийната грамотност.

4. Ръководени сесии с игрови формат

Гл. ас. д-р Йордан Карапенчев представи мобилната игра Media Masters чрез

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.
Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

практическа демонстрация, като запозна участниците с процеса на настройка и игровата механика, показвайки как интерактивните инструменти могат да подпомогнат обучението по медийна грамотност.

Той акцентира върху практическото приложение на проекта Media Masters, като представи основните игрови елементи на мобилното приложение. Той предостави директни линкове за сваляне на приложението чрез Google Play и App Store и насърчи участниците да го инсталират на своите устройства.

Карапенчев изигра ключова роля в процеса по въвеждане на участниците, като им помогна да създадат свои профили и да се ориентират в интерфейса на приложението. След приключване на първоначалната настройка, аудиторията бе разделена на групи и започна да играе под структурирано ръководство.

По време на игровата сесия, д-р Карапенчев и доц. д-р Мила Серафимова съвместно наблюдаваха и подпомагаха участниците, Сесията послужи не само като интерактивна демонстрация, но и като практически пример за това как геймифицираното обучение може да стимулира критично мислене и чувствителност към дезинформация в колективен контекст.

5. Генериране на обратна връзка и дискусии

Игровата сесия послужи като катализатор за дискусии и генериране на идеи. След приключване на играта, участниците се събраха отново в Аула Магна, за да споделят впечатленията си и да обсъдят възможности за бъдещо развитие на проекта. По време на разговора бяха предложени редица идеи, сред които:

Интегриране на играта в образователната програма

Участниците предложиха пилотно въвеждане на Media Masters в средното и висшето образование, в рамките на предмети като гражданско образование, медийни изследвания или дигитална грамотност. Учители и преподаватели изразиха интерес към използването на играта като допълнителен инструмент за стимулиране на критическо мислене и ангажираност сред учениците и студентите.

Допълнителна геймификация на приложението

Беше обсъдена възможността за въвеждане на дигитални значки или сертификати при преминаване на определени нива или задачи в играта. Това би могло да функционира както като мотивационен стимул, така и като инструмент за проследяване на напредъка в усвояването на медийна грамотност.

Разширяване на мултиплейър и състезателни елементи

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз.
Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

media masters

Участниците проявиха ентузиазъм към по-конкурентен и отборен характер на играта. Сред предложенията бяха организиране на турнири между училища или класове, класации с резултати и предизвикателства в реално време, които биха насърчили сътрудничеството и дискусиите между връстници.

Подобрения в достъпността за по-широко включване

Обратната връзка подчерта необходимостта от оптимизиране на достъпността на приложението за хора с увреждания—включително гласово озвучаване, функции за конвертиране на текст в реч и режими с висок контраст, за да се осигури равнопоставено участие на различни потребителски групи.

Родителско и обществено включване

Беше предложено създаване на паралелен модул или версия на играта, насочена към родители и членове на общността. Целта е да се подпомогне тяхното разбиране за медийната среда, в която техните деца се ориентират, и да се насърчи междупоколенческо учене и дигитална устойчивост в домашна среда.

Резултати от анкетата за удовлетвореност на участниците

След приключването на събитието всички участници бяха поканени да споделят своите впечатления, като попълнят формуляр за оценка, разпространен по имейл, използвайки контактната информация, предоставена в официалния списък на присъстващите. Въпросникът, създаден в Google Forms, имаше за цел да оцени общото преживяване, възприеманата релевантност и ефективност на дейностите и въздействието на игровия процес на Media Masters. Над 33% от участниците отговориха на анкетата, предоставяйки ценна обратна връзка. Резултатите отразяват изключително положително приемане, подчертавайки силната ангажираност със съдържанието на събитието и оценката за интерактивния подход към образованието по медийна грамотност. Следващият раздел очертава ключови акценти и прозрения, извлечени от отговорите на оценката.

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

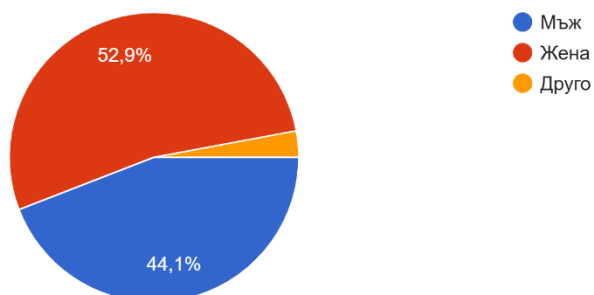

Co-funded by
the European Union

Изберете Вашия пол:

34 отговора

Демографските данни от попълнените формуляри за обратна връзка показват балансирано представяне по пол сред участниците. От общо 34 отговора:

52.9% се идентифицират като жени (18 участници)

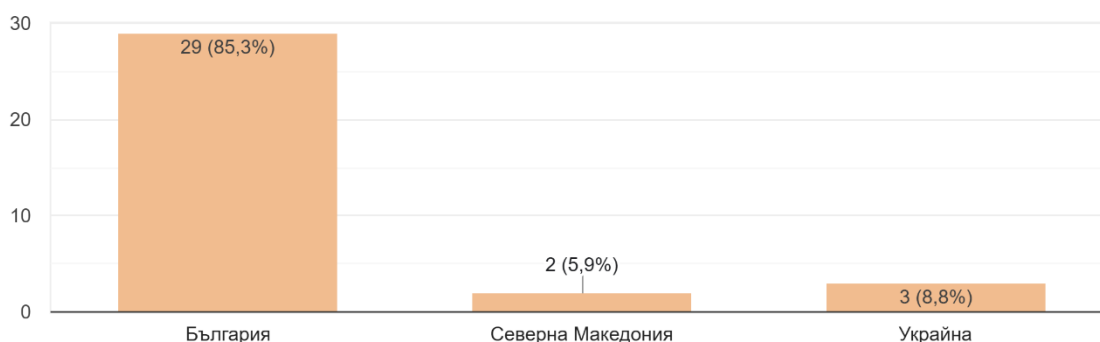
44.1% се идентифицират като мъже

Приблизително 3% са избрали опцията „Друго“

Това разпределение по пол отразява приобщаващия характер на събитието и предоставя представителна извадка от цялостната аудитория. Данните подчертават разнообразието от гледни точки, допринесли за обратната връзка, което обогатява оценката със съдържателни и многопластови наблюдения.

Посочете Вашата държава:

34 отговора

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Отговорите на формуляра за оценка показват предимно българска аудитория, с международно представителство, което отразява разнообразната академична среда в Софийския университет:

85.3% от респондентите (29 от 34) посочиха България като своя страна на произход

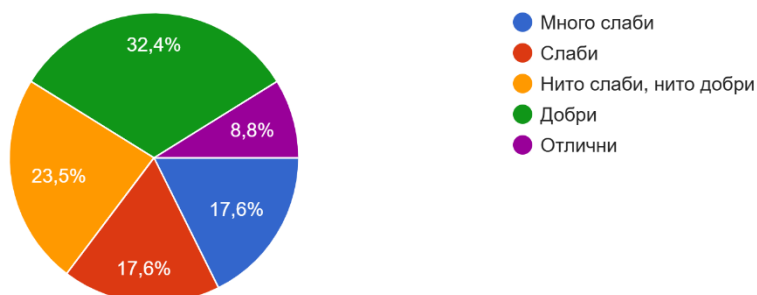
5.9% (2 респонденти) бяха от Северна Македония

8.8% (3 респонденти) бяха от Украйна

Участниците от Северна Македония и Украйна вероятно са международни студенти, които в момента са записани в Софийския университет. Тяхното включване подчертава трансграничния обхват на проекта Media Masters и релевантността на темите за медийна грамотност отвъд националните граници.

Как бихте оценили познанията си за медийната грамотност преди участието в събитието Media Masters?

34 отговора

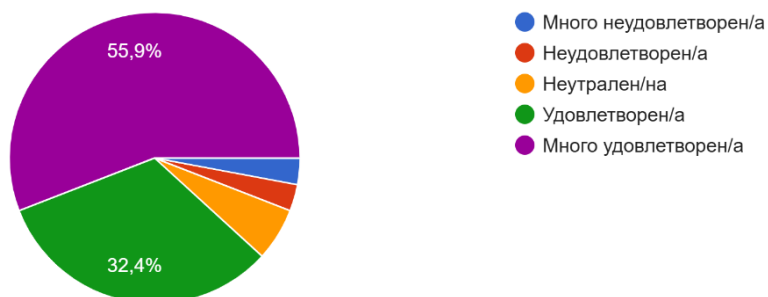
Въпросникът също така разкрива самооценените нива на медийна грамотност на участниците преди участието им в събитието Media Masters. От 34 респонденти, мнозинството оцениха своите знания като "Добри" (32.4%) или "Нито слаби, нито добри" (23.5%). Това показва, че въпреки че значителна част от участниците се чувстват уверени в своите умения за медийна грамотност, все още има значителен процент (26.4%), които оценяват своите знания като "Слаби" или "Много слаби". Освен това, 17.6% от респондентите считат своите знания за медийна грамотност за "Отлични".

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Моля, оценете общото си удовлетворение от съдържанието и знанията, придобити по време на събитието Media Masters:

34 отговора

Това разпределение предполага, че събитието е привлякло разнообразна група от индивиди с различни нива на медийна грамотност. Присъствието на участници с по-ниски самооценени нива на знания подчертава важността на такива образователни събития за подобряване на уменията за медийна грамотност на различни нива на компетентност.

Финалният въпрос от анкетата предоставя ценна информация за общото удовлетворение на участниците от събитието Media Masters и допълва анализа на техните нива на медийна грамотност преди участието в него. Този въпрос кореспондира със съдържанието, представено на изображение 3.

Вторият графичен елемент показва, че по-голямата част от участниците са останали удовлетворени от събитието:

55.9% са оценили преживяването като „Много удовлетворени“

32.4% са посочили „Удовлетворени“

Само 5.9% са били „Неутрални“, докато 2.9% са посочили „Неудовлетворени“ и 2.9% – „Много недоволен/а“

Тези високи нива на удовлетвореност показват, че събитието успешно е отговорило на очакванията и нуждите на участниците, независимо от първоначалното им ниво на знания. Особено показателно е, че значителна част от участниците са оценили първоначалните си знания като „Лоши“ или „Много лоши“, но въпреки това крайното удовлетворение е високо. Това предполага, че събитието е ефективно допринесло за

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.

Co-funded by
the European Union

повишаване на медийната им грамотност.

media masters

Важно е да се отбележи, че представените графики не обхващат всички въпроси от анкетата. Формулярът включва общо 13 въпроса, разглеждащи различни аспекти като демографска информация, самооценка на знания и обща оценка на събитието. Подробен анализ на всички отговори ще бъде включен в окончателния доклад по проекта Media Masters.

HISTORY OF CHANGES		
VERSION	PUBLICATION DATE	CHANGE
1.0		Initial version

Отказ от отговорност: Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито финансиращият орган могат да бъдат държани отговорни за тях.